

Typy atribútov

- numerické
  - o spojité (napr. vzdialenosti)
  - o vieme merať vzdialenosti medzi dátami
  - o diskkrétne (napr. vek)
- ordinálne
  - o vieme ich zoradiť
  - o napr. vriaci, horúci, vlažný, studený
- nominálne (kategorické)
  - o nevieme ich zoradiť
  - o napr. slnečno, zamračené

Pravidlo palca pri tvorbe histogramu

- počet intervalov je odmocnina počtu pozorovaní

Kontingenčná tabuľka

- tabuľka vyjadrujúca vzťah dvoch alebo viacerých štatistických znakov

Charakteristiky atribútu

- početnosť výskytu
  - o pre nominálne hodnoty je to jediný spôsob ako zistiť charakter dát
  - o histogram
- modus (najčastejšie sa vyskytujúca hodnota)
- aritmetický priemer (stredná hodnota)
- medián
  - o vhodný pre data s outliermi
- rozptyl (štandardná odchýlka)
- percentily
  - o napr. 25% percentil (označovaný aj dolný kvartil) znamená, že 25% hodnôt je pod určitou hodnotou

Boxplot

- cieľom je sumarizovať dáta a rýchlo zobrazíť, či sú dáta symetrické a či majú outlierov
- zakreslíme rámečkom dolný kvartil, medián a horný kvartil
- úsečkou zobrazíme maximum a minimum, ktoré sú maximálne vzdialené 1,5x šírky (rozdiel medzi spodným a horným kvartilom) rámečka
- outlieri sú nad/pod minimum/maximom a sú zobrazené krúžkami

Scatter plot

- zisťujú sa vzťahy medzi dvojicou premenných
- scatter matrix sú grafy všetkých kombinácií dvojíc premenných

Príprava dát sa používa na

- nekonzistentné dáta
- nekompletné dáta
- zašumené dáta
- mnohorozmerné dáta

Príprava vstupu (dát) – predspracovanie

- integrácia dát z rôznych zdrojov
  - o rôzne štýly ukladania záznamov
  - o rôzne konvencie
  - o rôzne časové obdobia
  - o rôzne typy chýb
  - o rôzne formáty
  - o rôzne veličiny
  - o ** je potrebné identifikovať rovnaké entity s inými ID a redundancia prebytočných atribútov, ktoré sa dajú vypočítať z iných atribútov

Vysporiadanie sa s chýbajúcimi hodnotami

- ignorovať záznam
- vyplniť manuálne
- použiť konštantnú hodnotu
- použiť heuristiku
- použiť aritmetický priemer hodnôt
- použiť hodnotu najbližšieho suseda
- použiť náhodnú hodnotu
- použiť interpoláciu

Knowledge Discovery in Databases

- je celý proces hľadania znalostí vrátane predspracovania dát aj data miningu.

Data Mining

- je jadrom KDD, jedným z krokov KDD.
- delí sa na (podľa úloh a typov modelov):
  - o prediktívne úlohy
    - *Typy modelov:*

- Klasifikácia
- Regresia
- Analýza časových radov
- Predikcia
- Detekcia anomálií
- deskriptívne úlohy
  - *Typy modelov:*
  - Zhukovanie
  - Asociačné pravidlá
  - Objavovanie sekvencií
  - Detekcia anomálií

Disciplíny, z ktorých čerpá Data Mining

- databázy
- algoritmy
- štatistika
- vyhľadávanie informácií
- strojové učenie

Data science

- zastrešuje viacero oblastí ako je strojové učenie, data mining, big data, štatistika, vizualizácia dát, dátová analytika

Occamova britva

- vraví, že je potrebné používať čo najmenej predpokladov, eliminovať tie, ktoré nemenia predikcie
- ak sú všetky veci rovnaké, jednoduchšie riešenie je lepšie

Kliatba dimenzionality

- pridávanie dimenzií rapídne zvyšuje potrebné množstvo trénovacích dát na vytvorenie zmysluplného modelu
- pravidlo palca
  - aspoň 5 trénovacích inštancií na každú dimenziu

Spôsoby redukcie dimenzií

- výber atribútov (feature selection)
  - manuálne, ak dátam rozumieme
  - automatické metódy
    - regularizovaný strom
      - penalizujú použitie atribútov podobných už vybraným atribútom
    - t-test

- štatistický test na porovnanie dvoch populácií
- transformácia
  - PCA
    - použitie súradnicovej sústavy, ktorá maximalizuje rozptyl
    - kubická zložitosť
  - náhodná projekcia
    - rýchlejšia ako PCA, ale dáva horšie výsledky
- normalizácia (škálovanie hodnôt do $\langle 0, 1 \rangle$)
  - min-max
  - z-score (zero mean)
    - aritmetický priemer a štandardná odchýlka
    - výhoda oproti min-max, keď v budúcnosti príde číslo mimo hraníc min-max, tak s tým nie je problém
- vzorkovanie
- vyhladzovanie (odstránenie zašumených dát)
- agregácia (dni do mesiacov)
- zovšeobecnenie (nízkoúrovňové dáta nahradiť vyššie-úrovňovými konceptami)
- skonštruovanie atribútu z iných atribútov
- diskretizácia numerických atribútov

Predikcia

- na základe predošlých meraní hodnôt atribútov odhadujeme budúce hodnoty atribútov

Regresia

- učenie sa funkcie zobrazovania
- lineárna regresia
  - vyjadrenie triedy ako lineárna kombinácia atribútov (funkcia)
  - dokáže modelovať len lineárne závislosti
  - citlivá na outlierov
  - dáta musia byť nezávislé
  - je to jednoduchá metóda
- polynomiálna regresia
  - polynomiálne koeficienty vystupujú vo funkcii
  - môže sa preučiť, hlavne pri vysokých polynómoch – rieši sa regularizáciou – penalizáciou za vysoké rády
- metóda najmenších štvorcov
  - minimalizuje sumu štvorcových chýb

Klasifikácia

- učenie s učiteľom
- z tréningovej množiny sa naučí charakteristiky tried, do ktorých potom klasifikuje dáta
- Bayesovská klasifikácia
  - používa Bayesovo pravidlo $P(h|d) = P(d|h) * P(h) / P(d)$

- je to podmienená pravdepodobnosť
- naivný Bayesov klasifikátor
  - predpokladá, že všetky atribúty sú rovnako dôležité
  - predpokladá, že atribúty sú navzájom nezávislé
- rozhodovacie stromy
  - prístup rozdeľuj a panuj
  - orezávanie stromu – na odstránenie preučenia, vetiev reprezentujúcich šum
  - výhody
    - sú jednoduché na porozumenie a interpretáciu
    - sú podobné spôsobu uvažovania človeka
    - implicitne vykonávajú výber atribútov
    - nemajú žiadne predpoklady ohľadom charakteru dát
    - dokážu pracovať so všetkými typmi atribútov a aj s chýbajúcimi hodnotami
    - nemá takmer žiadne hyperparametre
  - nevýhody
    - sú nestabilné
    - oproti iným dávajú horšie výsledky, riešením sú náhodné lesy
    - nevedia zachytiť komplexné vzťahy medzi atribútmi
    - preučenie
  - Algoritmus ID3
    - aby sme vytvárali čo najjednoduchšie stromy
    - na rozhodnutie využíva meranie informácie v zlomkoch bitu podľa entropie
    - nevie pracovať s chýbajúcimi hodnotami
    - nevie pracovať so spojitými atribútmi
    - nerobí orezávanie stromu
    - preferuje rozdelenie na veľa malých množín
  - Algoritmus C4.5
    - rieši chýbajúce hodnoty – ignoruje ich pri tvorbe stromu
    - rieši spojitý atribút – rozdeľuje ich na intervaly
    - rieši orezávanie – pre-pruning, post-pruning
    - pri klasifikácii sa ide podľa iných atribútov
- k-najbližších susedov
  - na urýchlenie hľadania susedov je možné použiť mriežku, Voronoi diagram alebo kD strom
  - výhody
    - žiadne predpoklady o dátach
    - jednoduchý algoritmus
    - vhodný aj pre klasifikáciu aj pre regresiu
  - nevýhody
    - zložitosť
    - veľká pamäťová náročnosť
    - fáza predikcie je pomalá
    - citlivý na nerelevantné dáta
- PRISM
  - je to metóda klasifikačných pravidiel
  - pridáva testy do podmienky pravidla tak, aby sa maximalizovala pravdepodobnosť klasifikácie
- Neurónové siete

- typy:
  - dopredné
    - veľké množstvo parametrov
    - nezachytávajú štruktúru
    - trpia preučení
    - sú pamäťovo náročné
  - konvolučné
    - využívajú konvolúciu a pooling, čím znižujú počet parametrov
    - modelujú priestorové vzťahy
  - rekurentné
    - modelujú časovú informáciu
    - vhodné pre spracovanie sekvencií
- výhody
  - so zväčšujúcim množstvom dát zvyšujú svoju úspešnosť
  - zvyšovanie výkonu počítačov umožňuje vytvárať zaujímavé hlboké NN
  - aj po naučení je možné sieť ďalej učiť
  - jednoducho sa paralelizuje
  - riešia veľa problémov
- nevýhody
  - je to čierna skrinka – ťažké porozumieť a interpretovať
  - nezaručujú nájdenie globálneho optima
  - náchylné na preučenie
  - štruktúra grafu musí byť daná
  - veľké množstvo parametrov
  - vstupy musia byť numerické
  - hlboké NN – ich tréning trvá veľmi dlho
  - potrebujú veľké objemy dát
  - náročné na HW
- Support Vector Machine
  - je to lineárny diskriminátor s nulovou tréningovou chybou
  - je optimálny
  - vhodný pre klasifikáciu aj regresiu
  - vytvára deliacu nadrovinu, ktorá oddeľuje prvky od seba
  - hľadá deliacu nadrovinu s maximálnym okrajom od podporných vektorov (body)
  - pre lineárne neseparovateľné problémy je potrebný priemet do vyššej dimenzie
  - využíva kernelové funkcie na zníženie výpočtovej náročnosti
    - polynomiálny kernel
    - RBF kernel
    - sigmoidálny kernel
  - pri klasifikácii do viacerých tried sa problém pretransformuje na problém binárnej klasifikácie
    - jeden voči všetkým – n klasifikátorov, pre každú triedu je jeden klasifikátor, ktorý rozhodne, či dané dáta patria do tejto triedy alebo nie
    - jeden voči jednému – $n(n - 1)/2$ klasifikátorov pre všetky dvojice tried, kde každá priradí inštanciu do jednej z dvoch tried
  - výhody
    - vhodný, keď dátam nerozumieme
    - vhodný pre text a obrázky

- s vhodným kernelom je možné riešiť akokoľvek komplexný problém
- nemá problém s uviaznutím v lokálnom extréme
- dobre škálovateľný pre veľa rozmerné dáta
- nie je citlivý na preučenie
- dobre funguje aj pre malé tréningové množiny
- nevýhody
  - výber tej správnej kernelovej funkcie nie je jednoduchý
  - pre veľké množiny dát je potrebný dlhý čas na natrénovanie
  - je ťažké porozumieť a interpretovať model
  - nedáva dobré výsledky pre zašumené a prekryvajúce sa triedy

Zhlukovanie

- učenie bez učiteľa
- z dát rovno určí triedy, do ktorých dáta priradí
- single link – najkratšia vzdialenosť medzi inštanciami z dvoch zhlukov
- complete link – najdlhšia vzdialenosť medzi inštanciami z dvoch zhlukov
- hierarchické zhlukovanie
  - nie je potrebné dopredu určiť počet zhlukov
  - prístupy:
    - divízny – zhora nadol
    - aglomeratívny – zdola nahor
    - vytvárajú dendrogram – kompletný strom
      - koreň je 1 zhluk obsahujúci všetky inšancie
      - list je zhluk obsahujúci jednu inšanciu
- podľa rozdeľovania
  - min. kostra
    - odstraňujú sa dlhé hrany z minimálnej kostry tak, že vzniknú zhluky pospájaných bodov
  - k-means
    - potrebuje určiť počet zhlukov
    - iteruje kým sa zhluky menia
    - inicializácia je náhodná – vyberie sa pár prvkov ako centroidy
    - následne sa centroidy počítajú z okna a sú to neexistujúce body, vypočítané
  - PAM
    - potrebuje určiť počet zhlukov
    - podobný k-means ale zhluk je reprezentovaný medoidom
    - vďaka medoidu sa dobre vysporiadáva s outliermi
  - CLARA
    - potrebuje určiť počet zhlukov
    - zlepšuje výpočtovú zložitosť PAM
    - aplikuje PAM na podmnožinu dát
    - nájdené medoidy používa ako medoidy v rámci celej množiny
- podľa hustoty
  - DBSCAN
    - jadrové body a ich okolie, jadrový bod ak obsahuje minPts bodov v okolí
    - parametre minPts, e – hraničná vzdialenosť

- výhody:
  - nie je potrebné dopredu určiť počet zhlukov
  - je robustný voči outlierom
  - je navrhnutý tak aby pracoval s databázami ako Rtree
- nevýhody:
  - nie je deterministický
  - kvalita závisí od zvolenej vzdialenostnej miery – obyčajne sa používa Euklidovská
  - je problematické zvoliť hraničnú vzdialenosť ak nerozumieme dátam
  - nie je vhodný pre množiny dát s rôznou hustotou zhlukov
- OPTICS
  - zovšeobecnenie DBSCAN
  - na usporiadanie objektov sa používa prioritná halda
  - výsledkom je hierarchické zhlukovanie – vytvára dendrogram
  - výhody
    - rieši problém s rozdielnymi hustotami zhlukov a nastavením hraničnej vzdialenosti
    - nastavuje sa ako parameter iba minPts
  - nevýhody
    - je výpočtovo náročnejší ako DBSCAN
- fuzzy zhlukovanie
  - C-MEANS
    - potrebuje určiť počet zhlukov
    - iteruje kým sa zhluky menia
    - ako k-means ale minimalizuje inú účelovú funkciu
    - iný výpočet centroidu ako k-means
    - iný výpočet príslušnosti k zhlukom oproti k-means

Sekvenčné dáta

- posuvné okno
  - prekonvertuje sekvenčný predikčný problém na klasifikačný alebo regresný problém
- rekurentné posuvné okno
  - predikovaná hodnota je použitá ako vstup pre ďalšiu predikciu
- Markovove modely
  - cieľom je predikovať nasledujúce pozorovanie v čase na základe n predošlých hodnôt – Markovove modely n-tého rádu
  - nedávne pozorovania sú informatívnejšie ako staršie pozorovania
  - skryté Markovove modely
    - model pre sekvencie nelimitovaný rádom s malým množstvom parametrov
    - zavádza diskkrétne skryté premenné, ktoré tvoria Markovovu reťaz a určujú stav, ktorý vygeneruje pomocou emisných pravdepodobností pozorovania
    - emisné pravdepodobnosti – podmienené rozdelenie pozorovaných premenných
    - použitie:
      - dáta merané v čase
      - rozpoznávanie reči

- rozpoznávanie písma
- analýza DNA sekvencií

Dolovanie z Webu

- textové dokumenty sú reprezentované vektorom slov
- webové dokumenty sú reprezentované vektorom slov a HTML značkami, tzn. niektoré slová majú väčšiu váhu, napr. nadpisy
  - latentná sémantická analýza
    - vytvára množinu konceptov, ktoré sa vzťahujú ku slovám aj ku dokumentom
    - dáva lepšie výsledky ako tradičné metódy založené na kľúčových slovách
  - singulárny rozklad matice – dokáže aj zmazať nedôležité dimenzie
- dáta čistíme, identifikujeme používateľa (je to ťažké), identifikujeme session (server nepozná sekvenciu stránok, je potrebné cachovanie)
- dolovanie obsahu
  - vyhľadávanie
  - kategorizovanie
  - zhlukovanie
  - personalizácia
  - používajú sa crawlery
    - programy na automatické sťahovanie webových stránok
    - typy crawlerov
      - univerzálne
        - zhromažďujú všetky stránky bez ohľadu na obsah
      - preferenčné
        - zameriavajú sa na stránky len určitého typu
        - delí sa na focused (pre kategóriu) a topical (pre danú tému) prehľadávanie
    - základný crawlovací algoritmus
      - máme množinu stránok – seed pages
      - udržiavame si zoznam liniek na ešte neprezreté stránky
      - vyberieme stránku zo zoznamu, spracujeme ju a extrahujeme z nej linky do zoznamu, ale vymažeme linky s malou prioritou
      - končí, keď prezrie dané množstvo stránok
      - prehľadávanie môže byť do šírky alebo najlepšie prvé
- dolovanie štruktúry
  - PageRank
    - používa ho Google
    - meria prestíž stránky nezávisle na dopyte
    - prestíž stránky je proporcionálna sume prestíží stránok, ktoré na ňu odkazujú
    - zavádza aj tlmiaci faktor v podobe konštanty
    - uzly neodkazujúce sa na žiadnu stránku sú buď odstránené alebo odkazujú na jednu náhodnú stránku
  - HITS
    - na rozdiel od PageRank používa graf pre konkrétne dopyty

- zavádza authority – stránky s kvalitnými informáciami a Hub – zoznam liniek na authority
- výhoda – používa podgraf, ktorý je relevantný pre dopyt, tzn. menej chýb
- nevýhoda – dĺžka trvania
- dolovanie používania
  - asociačné pravidlá
  - sekvenčné vzory

Asociačné pravidlá

- definujú špecifické vzťahy
- príklad: if temperature == cool then humidity = normal
- vhodné pre nenumерické, kategorické dáta
- obyčajne ich je veľké množstvo
- Podpora
  - $\text{support}(X \Rightarrow Y) = |X \cup Y| / |N|$, kde $|..|$ - je kardinalita (počet)
  - $\text{support}(X) = |X| / |N|$
- Spôľahlivosť
  - $\text{confidence}(X \Rightarrow Y) = \text{support}(X \Rightarrow Y) / \text{support}(X)$
- kroky dolovania asociačných pravidiel
  - 1.) hľadanie frekventovaných množín položiek, ktoré majú väčšiu podporu ako prahová hodnota s
  - 2.) generovanie pravidiel z frekventovaných množín položiek
- frekventované množiny položiek
  - množiny položiek, ktoré majú väčšiu podporu ako prahová hodnota s
  - pre každé asociačné pravidlo $X \Rightarrow Y$, musí byť $X \cup Y$ frekventovaná množina položiek
  - podmnožina každej frekventovanej množiny položiek je frekventovaná množina položiek
  - nachádzanie frekventovaných množín položiek je síce jednoduché, ale časovo náročné
  - Apriori algoritmus
    - frekventované množiny sú nadol uzavreté
    - ak vieme, že množina nie je frekventovaná, tak z nej netvoríme ďalšie podmnožiny
    - generuje kandidátov do šírky
    - nevýhody
      - množinu dát prechádza veľakrát
      - vysoká časová zložitosť
      - vysoká priestorová zložitosť – dá sa vyriešiť rozdelením na menšie množiny položiek a tie prehľadať samostatne
    - kroky algoritmu:
      - 1.) $i = 0$, vygeneruj všetky jednopoložkové množiny C_1
      - 2.) ak $C_i = 0$, tak skonči
      - 3.) prejdéním databázy sa spočítajú výskyty kandidátov a vylúčia sa tie, ktoré majú menšiu podporu ako prah s
      - 4.) $i = i+1$

- 5.) vytvor kandidátov o veľkosti i kombináciou množín položiek z Fi-1 a choď na krok 2.
- ECLAT
  - prehľadávanie kandidátov do hĺbky
  - vhodný aj na paralelné spracovanie
- FP-growth (frequent patern)
  - vytvára FP strom
  - vie tak uložiť veľké databázy v kompaktnej štruktúre – FP strom
  - na dolovanie vzorov z FP-stromu používa prístup rozdeľuj a panuj
  - vlastnosti
    - nepočíta kandidátov
    - komprimovaná dátová štruktúra
    - prechádza databázu iba 2x
    - používa menej pamäte ako Apriori a ešte je aj rýchlejší
    - nepracuje dobre s veľkými databázami, keď sa FP strom nezmesť do pamäte
  - kroky vytvárania FP stromu:
    - 1.) prechádza databázu prvýkrát a vytvára zoznam frekventovaných prvkov usporiadaný podľa počtu výskytov
    - 2.) pre každú transakciu usporiada položky podľa usporiadaného zoznamu, prechádza databázu druhýkrát a vytvára FP-strom vkladáním transakcií usporiadaných podľa frekvencií
  - štruktúra FP stromu:
    - koreň stromu je označený null
    - každý vrchol má tri položky
      - meno položky
      - počet transakcií obsahujúcich vzor z cesty od koreňa do tohto uzla
      - bočnú linku na nasledujúci prvok v strome s rovnakým menom
  - princíp fp-growth
    - najprv 1-prvkové vzory
    - pridávanie k vytvoreným množinám prvky, ktoré sú vyššie v strome
- Sekvenčné vzory
  - usporiadaná množina položiek, ktorá spĺňa danú podporu a je maximálna
  - AprioriAll
    - algoritmus:
      - nájdenie všetkých frekventovaných množín položiek
      - nahradenie každej originálnej transakcie množinou všetkých frekventovaných množín položiek
      - nájdenie sekvenčných vzorov
      - nájdenie maximálnych sekvencií
  - GSP
    - vychádza z Apriori
    - algoritmus:
      - nájdenie všetkých frekventovaných položiek (nie množín !!!)
      - repeat

- generovanie kandidátov spájaním a orezávaním sekvencií – vždy o 1 dlhšie sekvencie
  - počítanie kandidátov
- until už nie sú žiadne frekventované množiny alebo žiadny kandidáti neboli vygenerovaní
- PrefixSpan
  - definuje prefix a projekciu pre sekvencie
  - negeneruje kandidátov
  - rekurzívne volá funkciu PrefixSpan() pre menšie podmnožiny
  - vstupom je databáza sekvencií a minSupport
  - výstupom je množina všetkých sekvenčných vzorov
  - je to rekurzívna metóda
  - prekonáva GSP
  - prehľadáva prefixové projekcie
  - doluje kompletnú množinu vzorov pričom negeneruje kandidátov
  - prefixová projekcie redukuje veľkosť databázy a vedie k účinnému spracovaniu

Meranie kvality asociačných pravidiel

Lift – pomer združenej pravdepodobnosti dvoch položiek a súčinu ich pravdepodobností

Conviction – podiel očakávanej frekvencie, že sa A vyskytuje bez B

Vyhodnocovanie metód dolovania znalostí

- vyhodnocovacie schémy
  - ako čo najlepšie využiť dáta pri ich rozdeľovaní do trénovacej a testovacej množiny
  - metódy
    - hold-out
      - rozdelí dáta na 2/3 trénovacia množina, 1/3 testovacia množina
      - testovacia množina nemusí byť reprezentatívna
      - stratifikácia – náhodný výber tak, aby každá trieda bola približne rovnako zastúpená v trénovacej aj testovacej množine
    - krížová validácia
      - rozdelenie množiny na n častí
      - n-krát opakovať trénovanie a testovanie – každá časť je použitá ako testovacia práve raz, ostatné tvoria trénovaciu množinu
      - obyčajne sa $n=10$
      - error rate – priemer zo všetkých behov + štandardná odchýlka
      - leave one out metóda krížovej validácie
        - trénovacia množina obsahuje $n-1$ inštancií
        - proces sa opakuje n-krát
        - výhody
          - trénovacia množina je najväčšia možná
          - proces netreba opakovať
      - nevýhody

- rozdelenie nemôže byť stratifikované
- časovo náročné
- bootstrap
  - výber s opakovaním
  - dáta sa rozdelia do n častí
  - trénovacia množina sa vytvorí tak, že sa n-krát vyberie náhodne časť dát, tieto časti sa môžu opakovať
  - časti, ktoré neboli vybrané do trénovacej množiny, sa dajú do testovacej množiny
  - 0.632 bootstrap znamená, že 63.2 % dát je v trénovacej množine

Porovnanie metód na dolovanie znalostí

- krížová validácia
- t-test
- minimal description length
- informačné kritériá
  - merajú, ako dobre štatistický model opisuje dáta
  - založené na koncepte entrópie
  - odmeňujú model za dobré výsledky
  - penalizujú model za množstvo parametrov (pomáha proti preučeniu)
  - používajú sa pri výbere modelov
  - typy informačných kritérií
    - Akaike information criterion
      - použiteľné, ak log-likelihood alebo štvorec chyby sú použité na odhadovanie chyby
      - penalizuje modely s veľkým počtom parametrov
      - predstavuje balans medzi presnosťou a komplexitou modelu
      - čím menšia hodnota, tým lepší model
    - Bayesian information criterion
      - aplikovateľné pre modely maximalizujúce vierohodnosť
      - penalizuje modely s veľkým počtom parametrov
      - je to kritérium pre výber parametrického modelu s rôznym počtom parametrov
      - predpokladá, že rozdelenie dát je v exponenciálnej rovine

Vyhodnocovanie modelov predikujúcich pravdepodobnosti

- sensitivity: pomer chorých ľudí, ktorí majú pozitívny výsledok testu (tp)
- specificity: pomer zdravých ľudí, ktorí majú negatívny výsledok testu (1 - fp)
- ROC krivka
  - charakterizuje výkon binárneho klasifikačného systému. Je to 2D graf, ktorého osi sú FPR a TPR (false/true positive rate). V prípade, ak by ROC graf mal tvar $x = y$ - binárny klasifikátor by vôbec nefungoval (lepšie povedane by sa nelíšil od náhodného klasifikátora). Čím je krivka viac natiahnutá smerom k ľavému hornému rohu, tým je

výkon binárneho klasifikátora lepší. Oplatí sa spomenúť aj AUC (area under curve) - čím je táto plocha pod krivkou väčšia, tým je klasifikačný model kvalitnejší.

- bod na krivke vyjadruje pomer medzi false positive rate a true positive rate
- Lift chart
  - vyjadruje ako dobre predikčný systém pracuje na zvolenej množine dát - napríklad ak je našim cieľom nájsť tých, ktorých bude zaujímať reklamná kampaň, tak aké percento pokrytia pozitívnych hodnôt bude vzhľadom na veľkosť vstupných dát.